

است
بنا خدایی که در این مرد

سرطان قابل پیشگیری و درمان است؛ با خود مراقبتی و امید

دکتر علی مطلق

MD, MPH

رئیس اداره سرطان وزارت بهداشت

۱۱ آذر ۱۳۹۳

مهمترین اتفاقی سلامتی در طی چند دهه اخیر

گذار اپیدمیولوژیک از
بیماری های واگیر به
غیرواگیر

وضعیت بیماری های غیرواگیر در جهان

وضعیت بیماری های غیرواگیر در جهان

۴ بیماری غیرواگیر: علت
۶۰٪ مرگ ها در جهان
(۳۵ میلیون نفر)

۸۰٪ مرگ ناشی از بیماری
های غیرواگیر در کشورهای
با درآمد پایین و متوسط رخ
می-دهد.

وضعیت بیماری های غیرواگیر در ایران

۸۰٪ بیماریهای قلبی
وعروقی و ۴۰٪ سرطان ها
با حذف عوامل خطر
قابل پیشگیری هستند.

در ایران ۷۲٪ علل مرگ،
بیماری های غیرواگیر
هستند

سرطان در ایران

سالانه ۸۵ هزار مورد جدید

۳۰۰ هزار بیمار بهبود یافته در طی ۵ سال

سومین دلیل مرگ و میر

آیا بروز سرطان در ایران بالاتر از سطح جهانی است؟

ایران

جهان

بروز	جمعیت
۱۳۴	مردان
۱۲۸	زنان

متوسط بروز جهانی	جمعیت
۲۰۵	مردان
۱۶۵	زنان

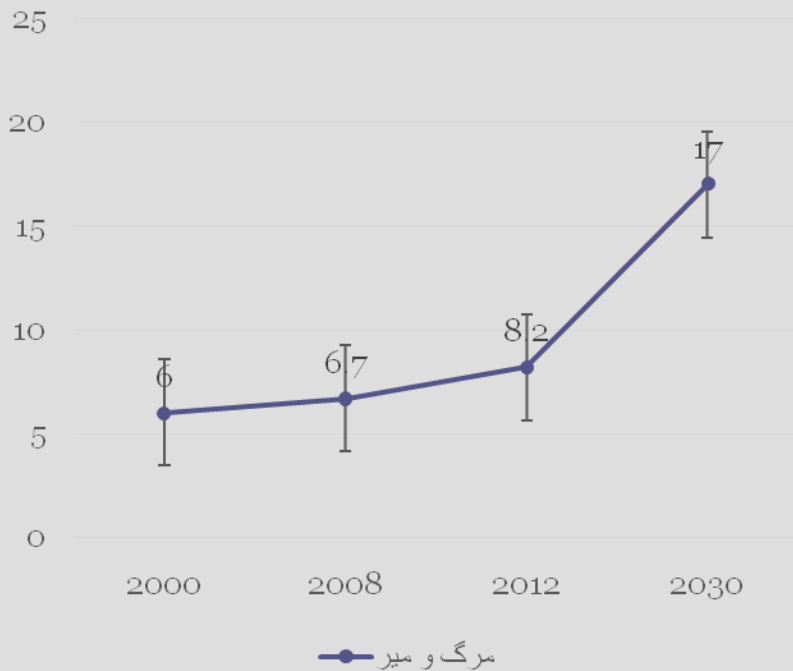
میزان بروز سالیانه سرطان در ایران کمتر از متوسط جهانی است
اما...

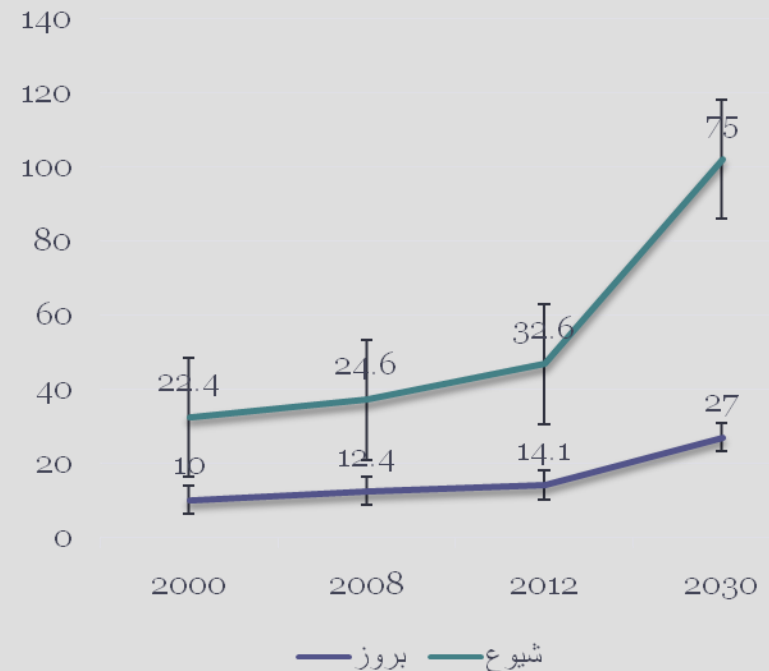
روند بروز و مرگ و میر سرطان در جهان

مرگ و میر سالیانه (میلیون نفر)

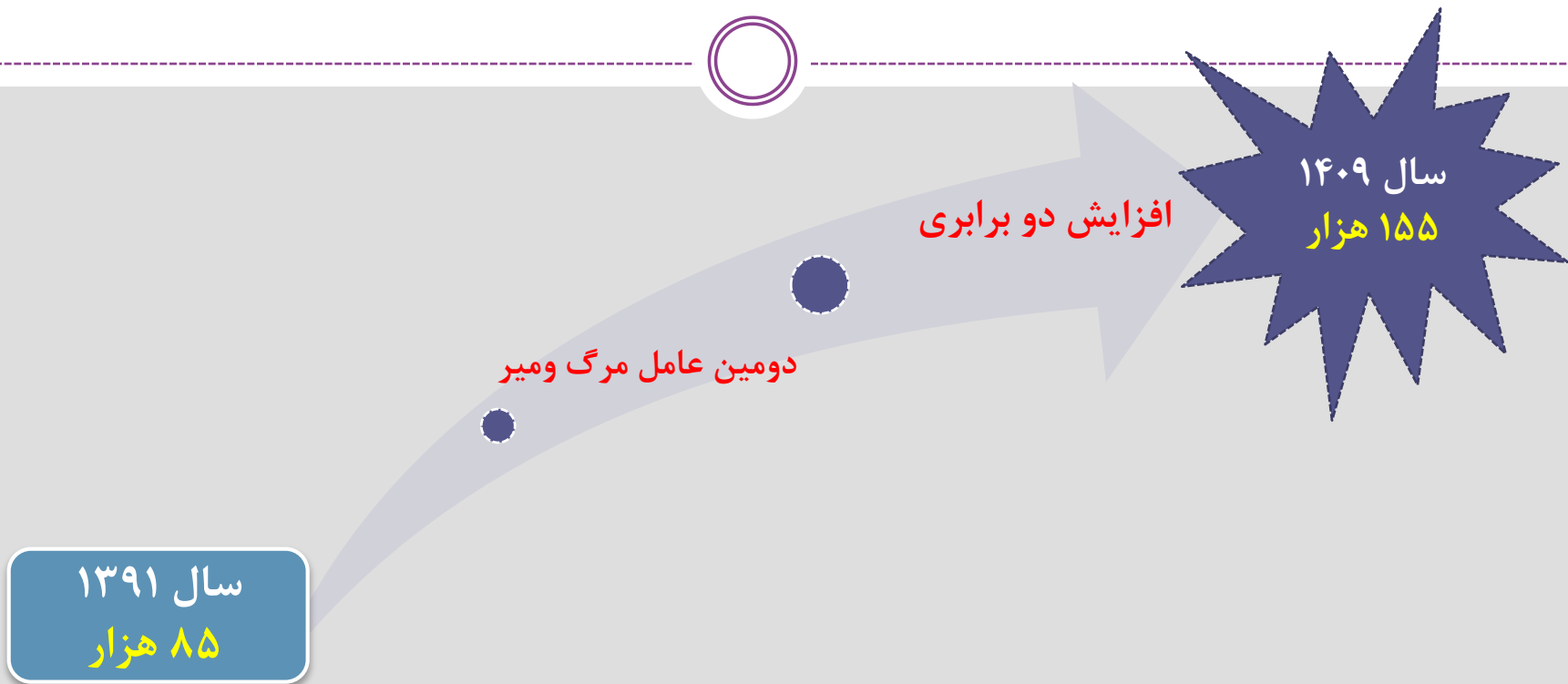

بروز سالیانه و شیوع (میلیون نفر)

بیش از ۷۰٪ از این افزایش بروز و مرگ و میر در کشورهای در حال توسعه رخ می دهد

آیا سرطان در ایران نیز رو به افزایش است؟

<http://globocan.iarc.fr/>

چرا سرطان رو به افزایش است؟

افزایش سن جمعیت

ایران

جهان

در سال ۱۹۷۹: ۵۸ سال
در سال ۲۰۱۲: ۷۴ سال

متوسط امید به زندگی
۷۱ سال

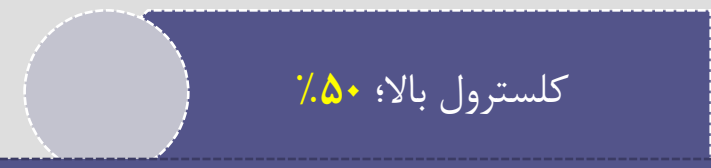
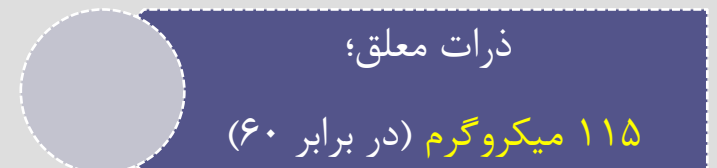
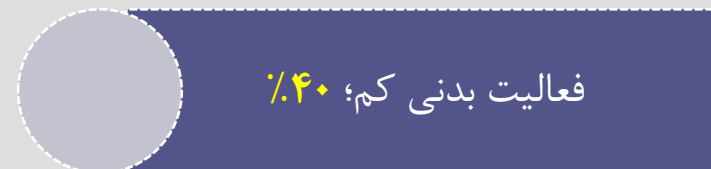
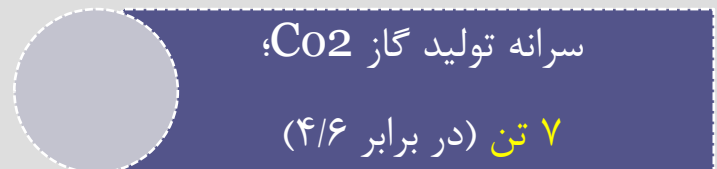
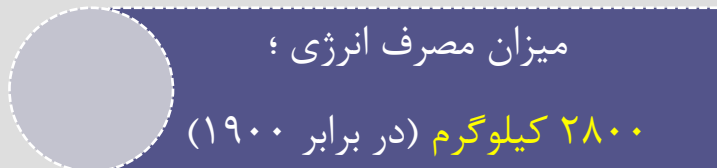
سرطان ارتباط مستقیم با افزایش سن جمعیت دارد

شرایط شیوه زندگی و عوامل محیطی در ایران

عوامل محیطی

شیوه زندگی

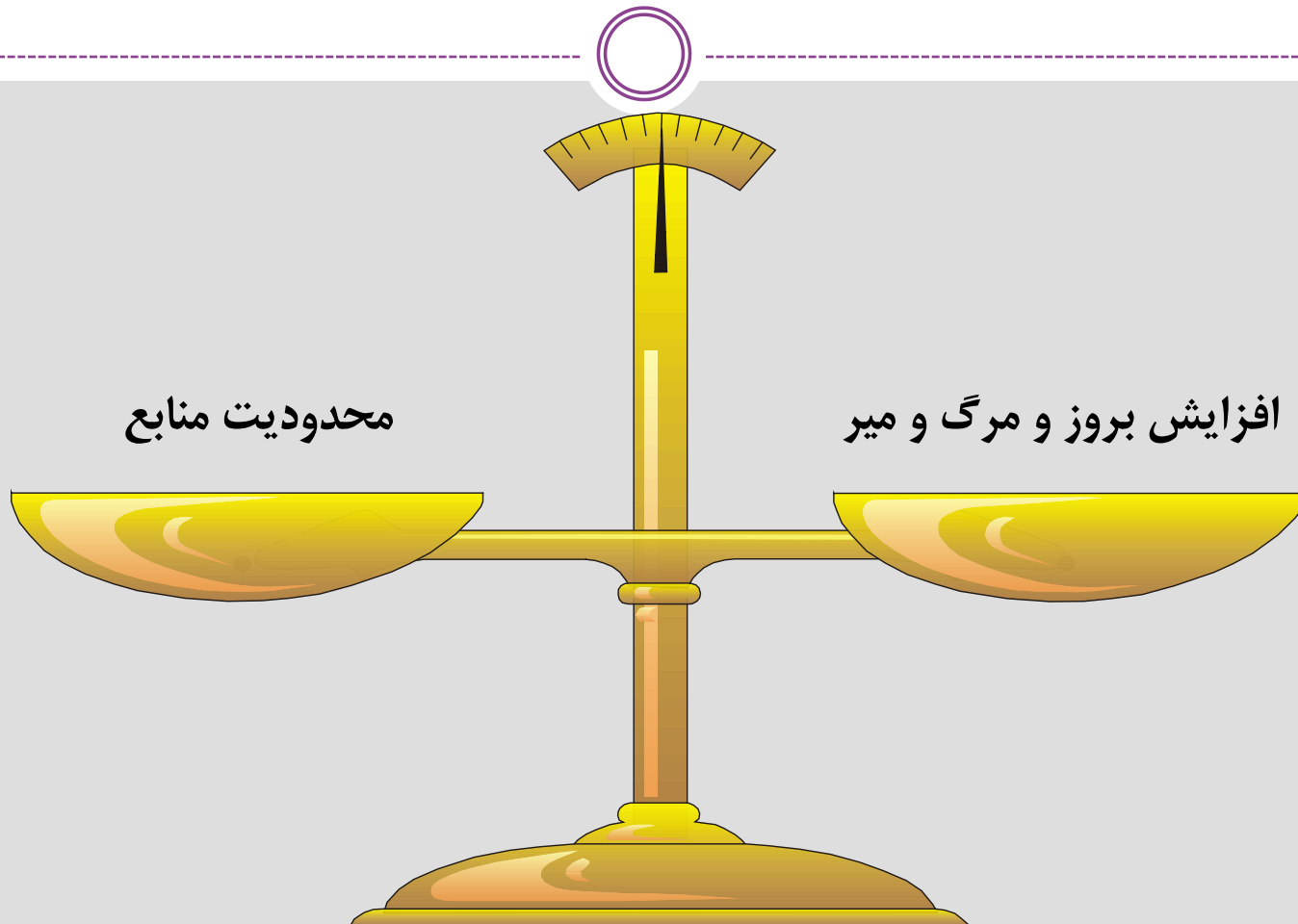
بار سرطان در ایران

- بر اساس $GDP = 6000 \$$ ، هزینه مستقیم و غیر مستقیم سرطان در ایران: $2/8$ میلیون دلار (۸۵۰۰ میلیارد تومان)
- هزینه های مستقیم (درمان) سرطان: ۸۰۰ میلیون دلار (۲۴۰۰ میلیارد تومان)
- ✓ جراحی: ۲۰۰ میلیون دلار
- ✓ دارو: ۴۰۰ میلیون دلار (۱۲۰۰ میلیارد تومان)
- ✓ هزینه های جانبی: ۲۰۰ میلیون دلار

با سرمایه گذاری در زمینه پیشگیری، تشخیص زودهنگام و درمان سرطان، می توان حدود **۱۲۰۰ میلیارد تومان** در سال ذخیره کرد

چه باید کرد؟

تعیین اولویت های ملی
همکاری همه ذینفعان

برنامه جامع ملی کنترل سرطان چیست؟

فرایندهای اصلی در توالی زمانی

پیشگیری

تشخیص زودهنگام

تشخیص و درمان

مراقبت های حمایتی و تسکینی

پژوهش در سرطان

ثبت سرطان

مرگ

تولد

○ برنامه ای است که به منظور کاهش بروز و مرگ و میر و بهبود کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان طراحی می شود.

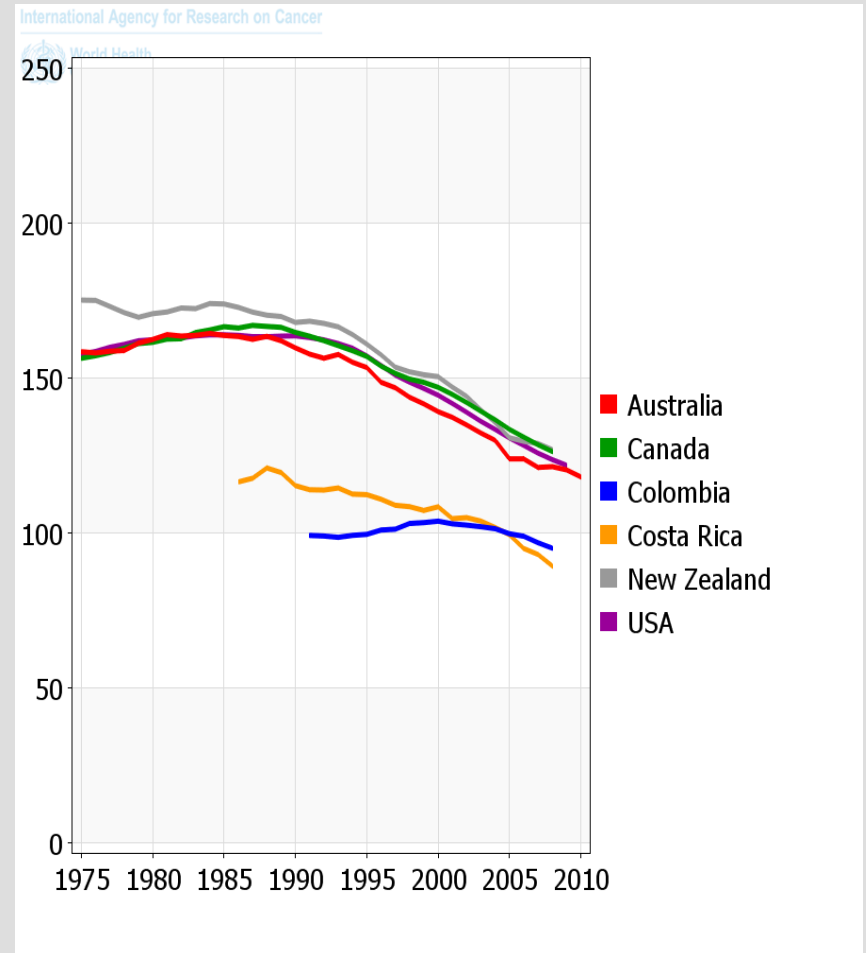
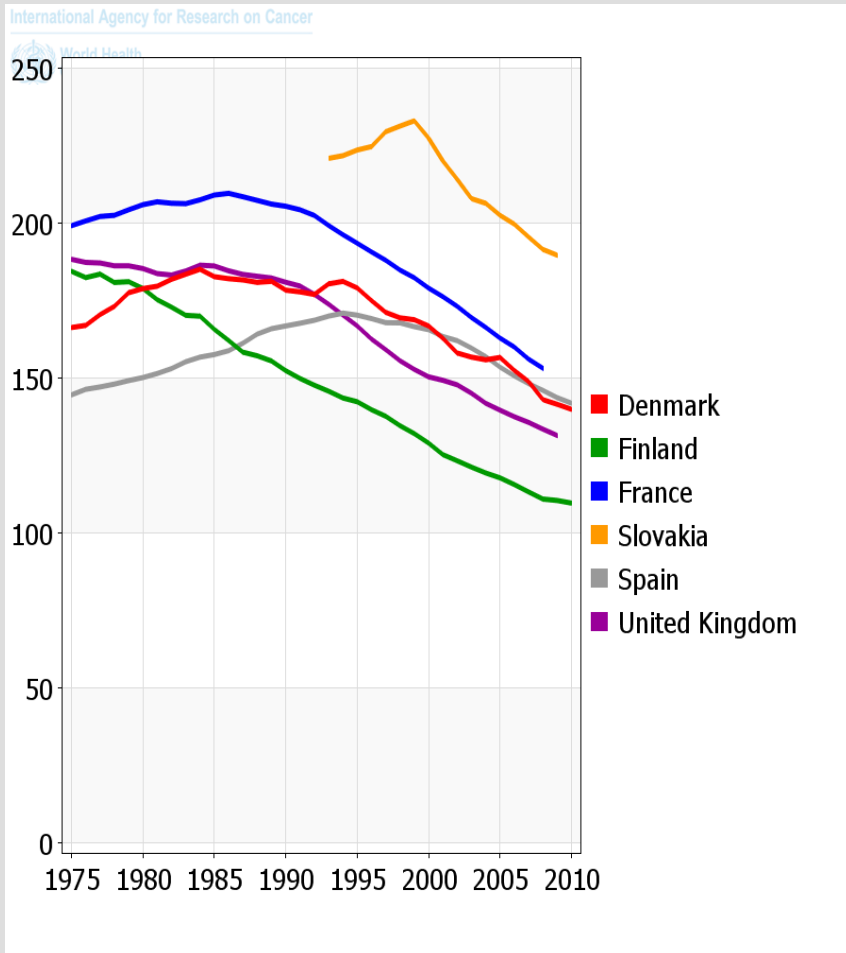
○ با اجرای درست برنامه پس از ۱۰ سال بروز سرطان و پس از ۱۵ سال مرگ و میر (به میزان ۱۵٪) کاهش خواهد یافت. یعنی بعد از ۱۵ سال:

جلوی ابتلای حدود ۲۵ هزار نفر را در هر سال می گیریم

جلوی مرگ حدود ۱۵ هزار نفر را در هر سال می گیریم

آیا واقعا می توان بروز و مرگ و میر سرطان را کم کرد؟

سطوح گوناگون پیشگیری

سطح صفر؛

از بین بردن
منبع خطر

سطح ۱؛

دوری از
مواجهه

سطح ۲؛

تشخیص
زودهنگام

سطح ۳؛

درمان و
بازتوانی

سطوح پیشگیری از سرطان

پیشگیری

سطح ۱؛

مشارکت و آگاهی
مردم

پیشگیری

سطح صفر؛

مشارکت با سایر
سازمان ها برای
کنترل عوامل خطر

پیشگیری

سطح ۲ و ۳؛

شناسایی و ارجاع
افراد پرخطر و درمان
و حمایت بیماران

سطوح پیشگیری از سرطان

اقدامات مهم

۱. مرتب با شیوه زندگی:

- ✓ مالیات بر سیگار را افزایش دهید
- ✓ بر کیفیت تولید محصولات غذایی نظارت کنید

۲. مرتب با عوامل محیطی:

- ✓ نمره گذاری خودروهای داخلی را در شهرهای بزرگ متوقف کنید.
- ✓ بودجه لازم برای توسعه حمل و نقل عمومی سالم، ایمن و سبز را تامین کنید.
- ✓ بر کیفیت آب آشامیدنی نظارت کنید

پیشگیری
سطح صفر؛
مشارکت با سایر
سازمان ها برای
کنترل عوامل خطر

از بین بردن
منابع خطر
مرتبط با شیوه
زندگی و محیط

سطوح پیشگیری از سرطان

پیشگیری
سطح ۱؛
مشارکت و آگاهی
مردم

- کنترل عوامل
خطر شیوه
زندگی
- کنترل عوامل
خطر محیطی

اقدامات مهم

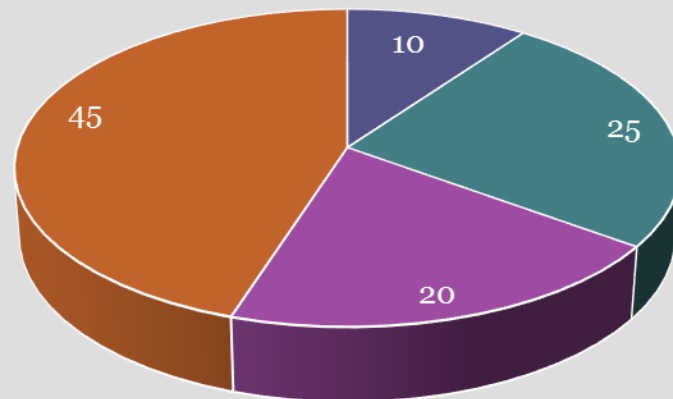
طراحی، استقرار و ارزشیابی
بسته های سواد سلامت:

۱. بسته پیشگیری عمومی سرطان
۲. بسته پیشگیری اختصاصی سرطان ها
۳. بسته تشخیص زودهنگام سرطان
۴. بسته باورهای نادرست

اهمیت سطح ۱ پیشگیری سرطان؛ نقش مردم

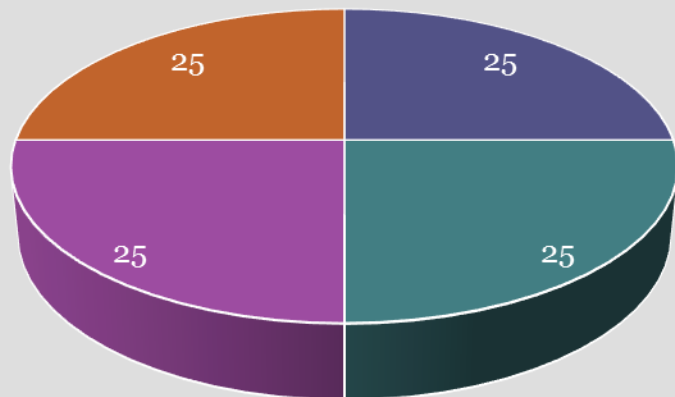

سهم عوامل قابل پیشگیری در بروز

دخانیت   عفونت ها   تغذیه   دیگر موارد

سهم عوامل قابل پیشگیری در مرگ و میر

دخانیت
عفونت ها
عدم مصرف میوه، چاقی، عدم فعالیت بدنی
؟

سطوح پیشگیری از سرطان

اقدامات مهم

۱. پیگیری مطالبات از طریق شورای عالی سلامت و امنیت غذایی
۲. اجرای برنامه شناسایی گروه پرخطر از نظر سیگار، شیوه زندگی و ...
۳. گسترش برنامه تشخیص زودهنگام سرطان های پستان، روده بزرگ و دهانه رحم
۴. درمان بیماران در مراکز جامع و دسترسی عادلانه به خدمات
۵. توسعه مراقبت های حمایتی و تسکینی به منظور بهبود کیفیت زندگی

پیشگیری

سطح ۲ و ۳؛

شناسایی و ارجاع
افراد پرخطر و درمان
و حمایت بیماران

• کنترل عوامل
خطر شیوه
زندگی

